

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **S. A.**, zast. Mgr. Petrou Burovou, pracovníci Organizace pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2011 č.j. OAM-353/LE-LE18-NV-2011

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 1. 12. 2011 č.j. OAM-353/LE-LE18-NV-2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2011 č.j. OAM-353/LE-LE18-NV-2011, kterým nebyl žalobci podle ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona číslo 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, povolen vstup na území České republiky.

Žalobce v žalobě namítá, že rozhodnutí žalovaného je v rozporu s ustanoveními § 73 odst. 4, odst. 7 zákona o azylu v souvislosti s § 3, § 68, § 2 odst. 4 a § 2 odst. 1 správního řádu a dále s čl. 31 odst. 1 a odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Žalobce v žalobě nejprve namítá, že žalobou napadené rozhodnutí vychází z předpokladu, že žalobce není tzv. zranitelnou osobou, ačkoli v rámci pohovoru ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany podrobně vypověděl, jak byl v zemi svého původu

několikrát zadržen policií, přičemž příslušníci policie se na něm snažili vynutit přiznání bitím, odpíráním potravy a jinými formami mučení.

Žalobce v žalobě dále uvádí, že požádal o azyl ve Velké Británii. Podle tzv. Dublinského nařízení jsou žadatelé přemísťováni do jediné členské země, která je za posouzení žádosti odpovědná. Protože žalobce měl vydané vízum do České republiky, je k posouzení žádosti žalobce příslušná Česká republika, kam byl žalobce na základě Dublinského nařízení předán. Předání se přitom uskutečňuje zavedenými postupy a žadateli není dána možnost, aby se dopravil takřikajíc dobrovolně. Žalovanému tedy objektivně nemohlo být známo, zda předání žalobce do České republiky bylo skutečně proti jeho vůli. Neměl tedy na základě čeho shrnout, že byl žalobce z Velké Británie předán nedobrovolně.

Velká Británie nebyla pro žalobce jedinou cílovou zemí. Kvůli problémům, se kterými se v Turecku potýká z důvodu své kurdské národnosti a kvůli kterým zde byl čtyřikrát zadržen policií, vyslýchán v nelidských podmínkách, pod tlakem a za použití mučení, chtěl zemi opustit. Vízum mu byla zařízeno zprostředkovateli a neměl tedy tušení o tom, že platí pro Českou republiku. Žalobce měl skutečně prvotně v úmyslu odejít do Velké Británie, pokud však získá azyl v České republice, chce žít, pracovat a studovat zde. Využil pouze svého práva požádat o mezinárodní ochranu a požádal o ni v první možné zemi, tedy ve Velké Británii. Nebyl povinen požádat pouze či první Českou republiku. Vzhledem k uvedenému tedy nebylo možno dospět k závěru, že se žalobce snaží azylovou proceduru zneužít k následné cestě do jiného státu schengenského prostoru.

Ani fakt, že žalobce nevlastní platné vízum či povolení k pobytu, nelze považovat za přesvědčivý argument pro nepovolení vstupu, pokud správní orgán nedisponuje dalšími důkazy, že by osoba mohla představovat nebezpečí pro veřejný pořádek v České republice. Pro návrat žadatele o azyl uskutečňovaný v rámci předání na základě Dublinského nařízení není vízum ke vstupu potřeba.

Žalovaný tedy podle názoru žalobce překročil meze dané zákonem, když na základě nepodložených spekulací uzavřel, že žalobce je nebezpečím pro veřejný pořádek. Jde pouze o generální prevenční opatření, protože z chování žalobce nelze dospět k závěru, že se pokusí zneužít azylovou proceduru a že tedy může být ohrožením veřejného pořádku.

Žalobce závěrem zdůrazňuje skutečnost, že pobyt v přijímacím středisku na mezinárodním letišti je považován za zbavení svobody Evropským soudem pro lidská práva a z tohoto hlediska je nutno k posouzení jeho případu přistoupit.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že nesouhlasí se žalobou a uplatněnými námitkami. Odkázal na obsah správního spisu a žalobou napadené rozhodnutí a trvá na tom, že zjistil skutečný stav věci. Podle jeho názoru je z obsahu spisu a napadeného rozhodnutí zřejmé, že vstup žalobce na území představuje ohrožení veřejného pořádku ve smyslu § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu, neboť žalobce nesplňuje podmínky pro vstup na území České republiky, tedy potažmo ani do schengenského prostoru, protože nedisponuje potřebným vízem či povolením k pobytu. Pokud jde o jeho zařazení do kategorie tzv. zranitelných osob, uvádí žalovaný, že žalobce sám nesdělil žádné skutečnosti, které by žalovaného vedly k závěru, že je zranitelnou osobou. To, že žalobce sám sebe intenzivně či nijak palčivě nevnímá jako zranitelnou osobu, ostatně vyplývá i ze samotného pohovoru v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, kdy žalobce sice uvedl, že byl ze strany policie při svých zadrženích bit, ale rovněž to, že následně nevyhledal, resp. nepotřeboval lékařské ošetření a svůj zdravotní stav vyhodnotil tak, že je zdravotně v pořádku. Žalovaný proto navrhuje, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Žalobce byl dne 29.11. 2011 předán na základě Dublinského nařízení do České republiky z Velké Británie a v tranzitním prostoru mezinárodního letiště učinil dne 30. 11. 2011 prohlášení o mezinárodní ochraně.

Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyplývá, že žalobce uvedl, že sympatizoval se Stranou kurdských pracujících (dále jen PKK), pomáhal jim a zúčastňoval se jejich schůzek. V souvislosti s tím byl čtyřikrát zadržen. Okolnosti svých zadržení popsal následujícím způsobem:

První zadržení: „pak jsem dostal pěstí do obličeje, sundali mi boty a něčím tvrdým mě asi 10 minut mlátili do chodidel...“ Na otázku, zda se žalobce nechal po propuštění ošetřit, odpověděl: „Nebylo co ošetřit, koupili jsme si pouze léky proti bolesti.“

Druhé zadržení: „... čekali jsme asi 6 hodin ve větší místnosti, kde nás nenechali sedět. Před výslechem mě mlátili do břicha, měl jsem zavázané oči a spoutané ruce (...), 15 minut mě nahého polévali studenou vodou, hodinu mě nechali čekat (...), v cele byla po kolena ledová voda a nedalo se tam rovněž stát, byl jsem tam asi 6 hodin. Nedávali nám jídlo (...) Druhý den mě opět vyslýchali, říkali mi, že vše bude jednodušší, když budu spolupracovat, že mě nebudou mučit ...“

Okolnosti třetího a čtvrtého zadržení žalobce tureckou policií nejsou pro rozhodnutí soudu podstatné.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 1. 12. 2011 č.j. OAM-264/DS-PR-LE05-NV-2011 žalobci nebyl podle § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu povolen vstup na území České republiky.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že vstup žalobce není možný s ohledem na možnost ohrožení veřejného pořádku ve smyslu § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu. K tomu uvedl, že žalobce nesplňuje podmínky pro vstup na území České republiky a tedy ani do schengenského prostoru, protože nedisponuje potřebným vízem či povolením k pobytu, které by jej k tomuto vstupu opravňovaly. Platnost víza České republiky typu C, které vydal žalobci zastupitelský úřad České republiky v Ankaře, vypršela již dne 20. 10. 2011. Podle názoru žalovaného je tedy zřejmé, že žádost jmenovaného o vízum byla pouze účelová s cílem využít toto vízum k cestě do jiného státu schengenského prostoru. Do České republiky byl žalobce předán z Velké Británie nedobrovolně na základě Dublinského nařízení. Žalovaný s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 14/2009 ze dne 14.5. 2009 uvedl, že již samotná neexistence právního titulu ke vstupu na území České republiky může být důvodem k vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu na území České republiky. Současně Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že pokud správní orgán dojde k závěru, že by žadatel po vstupu na území České republiky pokračoval do dalších zemí schengenského prostoru, je jeho úvaha o nebezpečnosti pro veřejný pořádek důvodná. Žalovaný proto dospěl k závěru, že žalobce se podáním žádosti o mezinárodní ochranu v České republice pouze pokouší zneužít azylovou proceduru k tomu, aby mohl vstoupit na území České republiky a odtud následně neoprávněně pokračovat do jiné země schengenského prostoru. Tento postup se ovšem zásadně neslučuje nejen s účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany jako takového, ale zároveň zakládá dle žalovaného důvodnou domněnku ve smyslu ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu, že by žalobce mohl svým chováním představovat nebezpečí pro veřejný pořádek v rámci České republiky případně i ostatních států Evropské unie.

Žalovaný dále v rozhodnutí uvedl, že žalobce není zranitelnou osobou ve smyslu ustanovení § 73 odst. 7 zákona o azylu, které by správní orgán byl povinen vstup na území České republiky umožnit, neboť se nejedná o nezletilou osobu bez doprovodu, o rodiče nebo rodinu s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi nebo o cizince s vážným zdravotním postižením ani o těhotnou ženu a ani žalobce neuvedl žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že byl vystaven mučení, znásilnění, nebo podroben jiným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí.

Proto žalovaný shledal naplnění podmínek stanovených v ustanovení § 73 odst. 4 písm. c) zákona o azylu a rozhodl tak, že žalobci vstup na území České republiky nepovolil.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, když oba účastníci řízení s tímto postupem vyslovili souhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle § 73 odst. 4 zákona o azylu ministerstvo o žádosti o udělení mezinárodní ochrany vydá rozhodnutí nejpozději do 4 týdnů ode dne učinění prohlášení o mezinárodní ochraně cizincem. Nerozhodne-li ministerstvo v uvedené lhůtě, umožní cizinci vstup na území bez rozhodnutí a dopraví jej do azylového zařízení na území. Do pěti dnů ode dne učinění prohlášení o mezinárodní ochraně cizincem ministerstvo rozhodne, zda cizinci povolí vstup na území. Vstup na území nepovolí cizinci,

- a) u něhož nebyla spolehlivě zjištěna totožnost,
- b) který se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, nebo
- c) u něhož se lze důvodně domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu, veřejné zdraví či veřejný pořádek.

Soud především shledal žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů ve vztahu k závěru žalovaného o tom, že žalobce není tzv. zranitelnou osobu. Podle § 73 odst. 7 zákona o azylu ministerstvo rozhodne o povolení vstupu na území cizinci, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, a dopraví jej do přijímacího střediska na území, jedná-li se o nezletilou osobu bez doprovodu, o rodiče nebo rodinu s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi nebo o cizince s vážným zdravotním postižením, o těhotnou ženu, o osobu, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí.

Žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí pouze bez dalšího konstatoval, že žadatel není zranitelnou osobou a tento závěr odůvodnil prostou negací zákonem vymezených kritérií. V daném případě nelze takové odůvodnění považovat za dostatečné.

Žalobce totiž při svém pohovoru v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany popisoval okolnosti svých zadržení tureckou policií a uváděl okolnosti, které mohou nasvědčovat tomu, že žalobce byl podroben mučení (bití, odpírání potravy, pobyt v nevyhovujícím prostředí – po kolena ve vodě apod.). V tomto ohledu je důležité i to, že sám žalobce termín „mučení“ použil. Bylo proto povinností žalovaného, aby se k této otázce

v napadeném rozhodnutí podrobněji vyjádřil a odůvodnil, proč nepovažuje žalobcem popisované okolnosti za mučení ani za jinou formu fyzického nebo psychického násilí.

Soud nemohl při svém rozhodování zohlednit stručnou úvahu žalovaného obsaženou v jeho vyjádření k žalobě (tj. že žalobce nevyhledal lékařské ošetření a označil svůj zdravotní stav za dobrý), neboť soud může přezkoumávat toliko ty důvody, které správní orgán vtělil do svého rozhodnutí. Nedostatek důvodů zásadně nelze zhojit dodatečným uvedením důvodů v průběhu soudního řízení.

Nad rámec potřebného odůvodnění soud nicméně uvádí, že za mučení nelze považovat nutně jen takové jednání, které by nezbytně vedlo k nutnosti vyhledat lékařského ošetření. Předně je nutno konstatovat, že žalobce uváděl, že po propuštění policií si koupil léky proti bolesti a nelze tedy tvrdit, že by na něm (podle jeho tvrzení) jednání turecké policie nezanechalo vůbec žádné následky. Kromě toho pak je třeba vidět, že podle § 73 odst. 7 zákona o azylu je zranitelnou osobu i taková osoba která byla podrobena jen „pouhému“ psychickému násilí (tj. takovému jednání, které na těle a na fyzickém zdraví cizince nezanechá vůbec žádné viditelné stopy). I kdyby tedy soud mohl zohlednit úvahu žalovaného obsaženou v jeho vyjádření k žalobě, musel by ji beztak označit za nedostatečnou.

Pokud jde o další žalobní námitky, z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že v daném případě žalovaný nepovolil žalobci vstup na území, neboť dospěl k závěru, že se u něj lze důvodně domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Tento závěr učinil na základě zjištění, že žalobce podal žádost o české vízum pouze účelově a následně je využil k cestě do Velké Británie. Na základě Dublinského nařízení byl následně nedobrovolně převezen do České republiky. Protože platnost jeho víza mezitím vypršela, nedisponuje nyní platným titulem ke vstupu na území ČR, což již samo o sobě může být důvodem pro nepovolání vstupu. V tomto ohledu pak poukázal na závěry Nejvyššího správního soudu, k nimž dospěl v rozsudku sp. zn. 2 As 14/2009.

Městský soud v Praze shledal, že rozhodnutí žalovaného nemůže obstát, navzdory tomu, že vychází z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, který se týkal skutkové srovnatelné právní věci.

Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 14. 5. 2009 čj. 2 As 14/2009-50, vychází tento rozsudek z dřívější judikatury NSS, především pak z rozsudku ze dne 16. 5. 2007 sp. zn. 2 As 78/2006. Právě tento posledně uvedený rozsudek NSS však byl překonán usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 7. 2011 čj. 3 As 4/2010-151, který se týkal výkladu pojmu „veřejný pořádek“. Zde Nejvyšší správní soud dospěl k následujícím závěrům:

Při výkladu pojmu „veřejný pořádek“, resp. „závažné narušení veřejného pořádku“, používaných v různých kontextech zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale přihlížet i k rozdílným okolnostem vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž jsou tyto pojmy užity. Narušením veřejného pořádku podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, může být jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (viz čl. 27 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES). I v takovém případě je však nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci.

Ačkoli se toto rozhodnutí týká výkladu pojmu „veřejný pořádek“ ve vztahu k rozhodování o vyhoštění cizince, lze jej přiměřeně aplikovat i na nyní projednávaný případ, kdy je předmětem přezkumu rozhodnutí vydané podle zákona o azylu, neboť neexistuje

důvod, proč by měl být v tomto případě výklad uvedeného pojmu zásadně odlišný. V podrobnostech pak zdejší soud na citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu odkazuje (dostupné na www.nssoud.cz).

Ve světle těchto závěrů pak podle názoru Městského soudu v Praze nemůže žalobou napadené rozhodnutí obstát. Samotný fakt, že cizinec nedisponuje oprávněním ke vstupu na území České republiky, již bez dalšího sám o sobě nemůže být nyní považován na dostatečný důvod k obavě, že by cizinec mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek.

Pokud žalovaný poukazuje na to, že žalobce po obdržení českého víza odcestoval přes Německo, Itálii a Belgii do Velké Británie, namísto toho, aby vydané vízum využil k cestě do České republiky, je třeba konstatovat, že takové jednání není samo o sobě protiprávní. Bylo-li žalobci vystaveno jednotné schengenské vízum, byl v době jeho platnosti oprávněn vstoupit na území kterékoli země schengenského prostoru. Jakým způsobem a na základě jakého titulu vstoupil žalobce na území Velké Británie, která součástí schengenského prostoru není, ze spisu nevyplývá. Pokud okolnosti vstupu žalobce do Velké Británie žalovaný nezkoumal, je zjevné, že ani nemohly být důvodem pro nepovolení vstupu.

Pokud ovšem žalobce uvádí, že požádal o azyl v první možné zemi, nelze s ním souhlasit. Je třeba zdůraznit, že po opuštění tureckého území přicestoval do Německa (12. 6. 2011) a první možnou zemí, kde mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany, tedy bylo Německo. Pokud žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až ve čtvrté zemi, na jejímž území pobýval po opuštění svého domovského státu, může to při posuzování jeho případu hrát určitou roli. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí však nevyplývá, že by tuto okolnost při posuzování žalobcova případu žalovaný nějak hodnotil. Pokud by tedy soud nyní vyvozoval z této skutečnosti jakékoli závěry, předjímal by tím rozhodování správních orgánů, což mu nepřísluší.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož však ze spisu nevyplývá, že by žalobce musel v souvislosti s tímto řízením vynaložit nějaké náklady, soud mu právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 3. ledna 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu